

Handläggare

Eva Gunnarsson (egn011)

Fastställare

Åsa Bellander (abr013)

Gäller för

Regiongemensamt

Dokumenttyp

Riktlinje

Giltigt till och med

2022-07-14

Granskare

Susanne Abrahamsson (san007)

Fastställt

2019-02-21

Reviderat

2021-01-14

Dokumentnr / Version

376295 / Version 4

Processägare

Marie Bast (mbt013)

Ytterligare information

Riktlinje för ökad följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler (BHK)

Bakgrund och syfte

Enligt hälso- och sjukvårdslagen samt tandvårdslagen bär vårdgivaren ansvar för att vård bedrivs med en god hygienisk standard. Socialstyrelsens författning SOSFS 2015:10 "Basal hygien" ska tillämpas av all personal i patientnära arbete, det vill säga att de ska arbeta enligt basala hygienrutiner och klädregler så att risken för överföring av smittämnen minimeras.

Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler (BHK) är den enklaste och mest effektiva åtgärden för att minska smittspridning och uppkomst av vårdrelaterade infektioner (VRI). Följsamhet till BHK är även en arbetsmiljöfråga. Varje anställd i patientnära vårdarbete har rätt till skydd mot att infekteras eller koloniseras av olika smittämnen.

Syftet med ökad följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler är att minska risken för smittspridning och uppkomsten av vårdrelaterade infektioner. Undvikbara infektioner och smittspridning åsamkar Region Västernorrland stora kostnader årligen och patientlidande och bidrar dessutom till onödig antibiotikaförbrukning, vilket i sin tur ökar risken för resistensutveckling.

Mål

Ökad efterlevnad till gällande rutiner för basal hygien på samtliga enheter där hälso- och sjukvård samt tandvård bedrivs. Målet är att uppnå 100 % följsamhet till BHK och att förekomsten av VRI ska minska jämfört med tidigare mätningar.

Dokumenttyp	Fastställt	Reviderat	Giltigt till och med	Dokumentnr / Version
Riktlinje	2019-02-21	2021-01-14	2022-07-14	376295 / Version 4

Metod

Grundförutsättningar

Adekvat tillgång till arbetskläder, skyddsutrustning och handsprit.

Utbildning/introduktion

- Introduktionsprogram för all nyanställd personal ska innehålla ett avsnitt om riktlinjen gällande BHK samt innehållet i föreskriften SOSFS 2015:10. Ett dokument som visar att man tagit del av informationen och avser att följa riktlinjerna undertecknas av arbetsgivare och arbetstagare. För redan anställd personal ges motsvarande information i samband med nästkommande medarbetarsamtal. Detta dokumenteras på samma sätt.
- Alla medarbetare ska erbjudas årlig utbildning i vårdhygien. Utbildningen initieras från respektive enhet utifrån de specifika behov som identifieras ur ett patientsäkerhetsperspektiv och genomförs i samarbete med Vårdhygien.
- Som basutbildning ska all personal årligen genomföra det webbaserade utbildningsprogram som finns länkat till på Vårdhygiens hemsida under Utbildningar.
- Särskild utbildning för chefer erbjuds både nya chefer och de som funnits i verksamheten en tid.

PPM BHK och PPM VRI 2021

För att undersöka följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler genomförs observationsstudier (PPM BHK) två gånger per år i Region Västernorrland. Den första mätningen sammanfaller med SKR:s nationella mätning **vecka 11–12** (15/3 – 28/3) och den andra mätningen genomförs **vecka 37–38** (13/9 – 26/9).

Om observationsmätning är svår att genomföra på grund av till exempel ensamarbete kan undantagsvis självskattning vara ett alternativ. Beslut om förändrad mätmetod tas av enhetschef och verksamhetschef. Sammanställning och redovisning sker av enhetschef. Resultat av självskattning ska inte redovisas i SKR:s databas.

Förekomsten av vårdrelaterade infektioner, PPM VRI, mäts **17 mars** och endast av vårdavdelningarna inom somatik och psykiatri.

Vid mätningarna används SKR:s observationsprotokoll och databas, se <https://intranat.rvn.se/sv/information-och-arbetsatt/vardens-arbetsatt/vardhygien/matningar-och-resultat/>

Dokumenttyp	Fastställt	Reviderat	Giltigt till och med	Dokumentnr / Version
Riktlinje	2019-02-21	2021-01-14	2022-07-14	376295 / Version 4

Egenkontroll av vårdhygienisk standard

För att kartlägga förbättringsområden när det gäller hygienisk standard finns ett formulär för egenkontroll framtaget av Vårdhygien. Som stöd i förbättringsarbetet finns ett årshjul med förslag på åtgärder för att hålla det vårdhygieniska arbetet ständigt aktuellt, samt förslag på olika workshops.

Utöver egenkontroll kan Vårdhygien vara behjälplig med riktade insatser vid brister som framkommit i egenkontrollen eller om verksamheten har behov av andra förbättringsåtgärder och stöd. Hygienrund genomförs utifrån verksamhetens behov och önskemål.

Resultat/återkoppling/åtgärder/uppföljning

Mätresultat

Resultaten från PPM BHK sammanställs av Vårdhygien och presenteras på intranätet. Enhetschef ansvarar för att återkoppla resultaten till medarbetarna samt att förbättringsåtgärder utifrån resultat och behov genomförs.

Handlingsplan för förbättringsarbete upprättas om enhetens totala resultat är mindre än 90 % i uppföljningen av följsamheten till BHK.

PPM VRI redovisas enbart på regionnivå och publiceras på intranätet.

Individuell återkoppling

Återkoppling till enskilda medarbetare gällande basala hygienrutiner och klädregler sker vid lönesamtalet/medarbetarsamtalet. Här görs också en avstämning av att alla medarbetare genomfört den webbaserade utbildningen gällande BHK.

Vid bristande följsamhet till BHK ska närmaste chef snarast ha ett samtal med sin medarbetare. För medarbetare som inte följer gällande föreskrift för handhygien och klädsel kan arbetsrättsliga åtgärder i enlighet med Allmänna Bestämmelser (AB) i yttersta fall bli aktuella. I dessa ärenden kontaktar berörd chef HR-funktionen.

Relaterad information

[Folkhälsomyndigheten. Rena händer räddar liv](#)
[SOSFS 2011:19 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete](#)
[SOSFS 2015:10 Basal hygien i vård och omsorg](#)
[Vårdhygien RVN. Basala hygienrutiner och klädregler](#)
[Vårdhygien RVN. Basala hygienrutiner, egenkontroll.](#)
[Vårdhygien RVN. Resultat mätningar BHK](#)